

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Навчально-методичний посібник

Укладач Нагайчук О. В.

Умань 2019

УДК 613 + 614

Б– 75

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету інженерно-педагогічної освіти
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(протокол № 12 від 27.03.2019 р.)*

Рецензенти:

Азізов Т. Н. – д-р. техн. наук, професор, завідувач кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Торубара О. М. – д-р пед. наук, професор кафедри професійної освіти та безпеки життєдіяльності, декан технологічного факультету Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка;

Б – 75 Безпека життєдіяльності: навч.-метод. посібник / Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Нагайчук О. В. – Умань : Візаві, 2019. – 160 с.

Навчально-методичний посібник знайомить студентів із небезпечними та шкідливими факторами середовища мешкання людини, небезпечними ситуаціями мирного часу та безпекою населення, цивільною обороною та її завданнями.

Наведено практичні рекомендації щодо захисту населення у надзвичайних ситуаціях.

Для студентів вищих навчальних закладів та інженерно-технічних працівників.

УДК 613 + 614

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ЗМІСТ

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності як категорія

1.1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.

1.2. Небезпека. Ризик як оцінка небезпеки.

Змістовий модуль 2. Небезпечні та шкідливі фактори середовища мешкання людини.

2.1. Середовище мешкання людини

2.2. Принципи та способи забезпечення життєдіяльності.

2.3. Сучасні екологічні проблеми і здоров'я людини. Основні визначення здоров'я.

2.4. Фактори зниження життєдіяльності людини.

2.5. Здоровий спосіб життя та його вплив на професійну діяльність людини.

Змістовий модуль 3. Небезпечні ситуації мирного часу і безпека населення.

3.1. Надзвичайні ситуації природного й техногенного походження та їх наслідки.

3.2. Забруднення навколишнього середовища у разі аварій на атомних і хімічно небезпечних об'єктах.

3.3. Місто як джерело небезпеки.

3.4. Екстремальні ситуації криміногенного характеру та способи їх уникнення.

3.5. Електронезбезпека й пожежна безпека на виробництві та в побуті.

Змістовий модуль 4. Цивільна оборона та її завдання.

4.1. Цивільна оборона та її завдання.

4.2. Зброя масового ураження, класифікація, вражаюча дія.

4.2.1. Ядерна зброя. Осередок ядерного ураження.

4.2.2. Хімічна зброя. Осередок хімічного ураження.

4.2.3. Біологічна зброя. Осередок біологічного ураження.

4.2.4. Осередок комбінованого ураження.

4.2.5. Нові види зброї масового ураження.

4.3. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричний контроль. Методи вимірювання радіоактивних випромінювань

Змістовий модуль 5. Організація захисту населення у надзвичайних ситуаціях.

5.1. Принципи, способи і засоби захисту населення у надзвичайних ситуаціях.

5.2. Повідомлення населення про загрозу виникнення надзвичайних ситуацій.

5.3. Засоби індивідуального захисту

5.4. Укриття людей у захисних спорудах.

5.5. Медичний, радіаційний та хімічний захист, долікарська допомога при невідкладних станах людини.

5.6. Евакуація населення з небезпечних районів.

5.7. Спостереження та контроль за ураженістю навколишнього середовища, продуктів харчування і води

5.8. Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.

5.9. Захист продуктів харчування в умовах радіоактивного забруднення.

Список рекомендованої літератури.....

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №1. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЯК КАТЕГОРІЯ

1.1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності

Лейтмотивом дисципліни «Безпека життєдіяльності» є людина, її здоров'я, життя та її діяльність.

Викладання дисципліни має за мету:

- вивчення структури, змісту і взаємозв'язку життєдіяльності населення із середовищем мешкання;
- визначення факторів, причин та параметрів, які спричиняють виникненню надзвичайних ситуацій;
- визначення принципів і засобів захисту людей у повсякденних умовах і в умовах надзвичайних ситуацій;
- прищеплювання практичних навичок по захисту життєдіяльності від шкідливого та небезпечного впливу небезпечних факторів середовища мешкання в повсякденних умовах і вражаючих факторів осередків ураження в умовах надзвичайних ситуацій.

Завданням дисципліни є навчити студентів грамотним діям в умовах наявності небезпечних факторів повсякденної дійсності і в умовах надзвичайних ситуацій.

„Безпека життєдіяльності”, як наука синтезує досягнення цілого ряду наук і являється комплексною, інтегральною дисципліною. До них належать: *гуманітарні* (філософія, лінгвістика); *природничі* (математика, фізика, хімія, біологія); *інженерні науки* (опір матеріалів, електроніка); *науки про людину* (медицина, психологія, ергономіка, педагогіка); *науки про суспільство* (соціологія, економіка, право).